

להתגייר יקבלוהו ומביתו של עמלק לא תקבלו, ומוכח דלא מהני גירות חלא כרמב"ם.

אמנם נראה דעיקר האי צווי בעת שנצטוו למחות שמם וזכרם לאחר ביאת משיח צדקינו, וכשראה דוד המלך הגר עמלקי, נזכר מצווי הבורא ית"ש לעתיד לבוא לא לקבלם שאין לסמוך עלייהו שטומאתם בשוליהם, והאי עמלקי קיבל שבע מצות וחזר בו להרוג מלך ישראל, אבל במלחמת עמלק בעלמא דינה ככל מלחמה ומהני קבלת שבע מצות, ורק לעתיד לבוא שהקב"ה ימחה שמם וזכרם לא יועיל וכמש"נ.

ובעיקר דברינו שמלחמת עמלק אפשר לקיים רק לימות המשיח תמות, שמצות מחיית עמלק קודם בנין בית המקדש וכמבואר בסנהדרין (כ:): וברמב"ם ריש הלכות מלכים דיליף לה מדוד המלך שעסק בבית הבחירה אחר כך, וקשה הא לא היה אז מצות מחיית עמלק רק הלכה מיחדת, ובלאו הכי קשה שלא קיימו אז עוד מצות מחיית עמלק שנשאר ולמה עסק בבנין בית המקדש, רק נראה כמ"ש דאף שמעיקר המ"ע אין חיוב אלא לעתיד, יסודה אז הוראת שעה מצווי ה' ע"פ המ"ע, וא"כ ילפינן מינה שהאי מצוה קודם, וכן בימי המן נראה שהוראת שעה לאבד מכת המ"ע שלא היה להם מלך והיו בחוץ לארץ.

ומיהו לעתיד לבוא נראה שמיד שיבוא משיח צדקינו יעסוק בבנין בית קדשינו, וחלקיה נקבל מהשמים שנוכל לבנות מיד, ונראה שלא נעכב עד שנקיים מצות מחיית עמלק, שזה רק בכניסתם לארץ שהיה להם בלאו הכי במות להקריב, אבל עכשיו המקום בקדושתה לעולמים וחייבין מיד לבנות, וכן נראה ברמב"ם סוף הלכות מלכים (ס"פ י"א) שלפני שהוא ודאי משיח בונה מקדש במקומו והיינו טעמא שהמקום בקדושתה לעולמים, ויש לפרש בזה למה החינוך (תר"ד) שיכל ושינה שבכניסתו לארץ בנין בית המקדש קודם למחיית עמלק ע"ש במ"ה, רק כיון שקאי לדין בסדר המצות, הביא הגמרא כה"ג, והמצוה רק לעתיד לבוא, ומ"מ מצוין אנו לנצח גם בזמנינו לשמור איבה לעמלקים והיינו האומות ורשעים שונאי ה' שלוחמים להשכיח שאין ה' בקרבינו, ובוה יזכינו הקב"ה לישועתו, ובפועל נקיים המצוה לאבד שמם וזכרם ושמו וכסאו שלם אמן.

רק שורש דבריו שכן נח חייב מפני הצווי לאדם הראשון וישראל מכח קבלת התורה, עיין בפיהמ"ש לחולין ק: ע"ש, וגר תושב מקבל עליו מפני דין תורה, ומיישב בזה הסתירה, בספ"ח ממלכים מביא שגר תושב מחסידי האומות ויש לו חלק לעולם הבא, ובהלכות אסורי ביאה (פרק י"ד ה"ד) מביא שעולם הבא אינו אלא לישראל לבד, רק גר תושב חל עליו מקצת גירות, וגר תושב חל עליו מצות אמונה ולא בנכרי, ומיישב בזה הא דאיתא ביבמות מז: אסיר לן ע"ז לגב רות, שמקודם כבן נח אין מצות אמונה, וא"ש הא דאיתא בסנהדרין גו: דעשר מצות נצטוו במרה כולל שבע מצות בני נח, ומפרש שנתחדש שחייבים עכשיו דוקא מדין התורה כדין ישראל, ומסביר כדברינו הנ"ל שיטת רש"י ביבמות ששבת קודש זכר למעשה בראשית, ומחללו הרי הוא כופר בזה, ולכן בדין ע"ז דישראל הוא ככופר, אבל בדין ע"ז דבן נח אינו כעובד ע"ז כלל, וחייב שמירתו בגר תושב משום חיוב ידיה דע"ז, ומ"מ בן נח ששבת חייב מיתה דבחיובא ידיה אין מחלל שבת כעובד ע"ז ע"כ דבריו הנעימים.

נחזור לדברינו בגדר גר תושב במצות מחיית עמלק, ואף דנימא שלא סקע מגר תושב שם האומה, וכן משמע שבעמוני ומצרי גר תושב שנתגייר חל עליו דין מצרי ואדומי, בת גר תושב שאני דמיירי שאינה עובדת ע"ז ובוה אין דין קנאין פוגעין בו וכמבואר בפיהמ"מ להרמב"ם בפ"ט דסנהדרין.

ולפי דרכינו לעיל נראה שעיקר המצוה למחות שמם וזכרם חל עלן רק בביאת משיח צדקינו, כשכל העמים תחתינו ולאומים תחת רגלינו, ורק אז אפשר לקיים האי מצוה, ומקודם עיקרה רק דין מלחמה גרידא וכמ"ש לעיל, ולכן הדין כמו בשבע עממין שבגר תושב אין מצוה דהחרם תחרימם וא"ש.

ומעתה יבואר הא דאיתא במכילתא דלא מתני גירות לעמלק דמיירי לעתיד לבוא כשיחול עלן החובה למחותם, והוא ית"ש ימחה שמם וזכרם, לא יועיל להו הגירות, ודוד המלך שהרג גר עמלקי שעבר על שבע מצות שהרג שאול המלך וממילא אינו כגר תושב, ושפיר הותר לו להורגו.

ותתיישב בדברינו לשון המכילתא "בשעה שבא המבשר ממיתת שאול ואמר גר עמלקי אנכי, באותה נזכר לדוד מה שנאמר למשה רבינו שאם יבואו כל האומות

סימן ק

פרה אדומה

במועדים וזמנים ח"ב (קס"ח) הבאנו יסוד שקריאת פרשת פרה עיקרה דאורייתא, ובעסק בהלכות פרה הוה כמביא פרה, וזהו מה שקורין פייט בשבת זו (ובהלכות פסח גביא עוד בעזהש"ת בענין היסוד הדעת ושמירה דפרה) וכאן גביא באריכות בענין שחיטת ב' פרות דברי גיסי הגאון המופלג רבי משולם דוד סולווייציק שליט"א (ר"מ דשיבת בריסק בעיה"ק) וז"ל:

ברמב"ם פ"ד מהל' פרה ה"א ז"ל אין שוחטין שתי פרות וכו' כאחת שנאמר ושחט אותה עכ"ל, ומקור הדבר בספרי פ' חקת ויומא דף מ"ג וחולין דף ל"ב ע"ש. והנה מלשון הרמב"ם לכאורה משמע דהוי זה רק דין של לכתחילה, ומצאתי במג"ח מצוה שצ"ג שהניח בצ"ע מדוע לא כתב הרמב"ם דאם שחט פסולות וכתב לשון של לכתחילה ע"ש וצ"ע.

ואולי י"ל בזה דהנה יעויין בחולין דף ל"ב ובפרש"י ותוס' שם דנתבאר דהפסול דלא ישחוט אחרת עמה הוי אפילו בשחט בהמת חולין עמה ולא דוק בשחט שתי פרות אדומות אלא דאפילו בשחט בהמת חולין עמה אם רק הוה שחיטה כשרה גפסלת (הפרה) ואין חילוק בזה בין שחט פרה אחרת או בהמת חולין ע"ש.

[וע"ש בפרש"י ותוס' ובתו"י יומא דף מב ד"ה שלא יאמרו ובפרש"י שם דמתבאר דהפסול דלא ישחוט אחרת עמה הוי פסול מיוחד ואין זה מחמת פסול מלאכה ע"ש], הרי דהוה זה דין על השוחט את הפרה שלא יעשה בשעת שחיטת הפרה עוד שחיטה, וכל שעשה עוד שחיטה כשירה בשעת שחיטתה גפסלת הפרה בזה, וכמו דיש דין שלא יעשה מלאכה בשעת שחיטתה הכי נמי הוי הך דינא שלא יעשה עוד שחיטה, וכל שעשה שחיטה אפילו באופן דלא הוה מלאכה גפסלת הפרה, ואין הבדל בזה אם השחיטה היא של עוד פרה או של בהמת חולין וכמ"ש.

אולם עיין ברמב"ם פ"ד שם הלכה י"ח דמבואר דבאמת בשחט ביחד עם הפרה בהמת חולין ליכא פסול מיוחד כלל אלא דהוה זה ככל מלאכה וכמו בחתך דלעת בשעת שחיטתה ותלוי זה אם הוי מלאכה דהיינו אם נתכוון לזה או לא ע"ש (ועיין בכ"מ שם דכתב דלהרמב"ם היה גירסא אחרת בגמרא חולין שם ע"ש, ועיין באמת בפירש"י

שם בחולין דכתב וה"ג וכו' ע"ש, הרי דהוי זה גירסת רש"י, אבל מה דהביא שם בכ"מ מהלכות שחיטה דהרמב"ם פוסק כר"ג דשחיטה שלא בכוונה כשרה צ"ב קצת דלמ"ל לזה הרי שם באותה הלכה עצמה כתב הרמב"ם להדיא דהבהמה שנשחטה שלא בכוונה כשרה ע"ש וזהו כר"ג וצב"ק).

והך דינא דלא ישחוט אחרת עמה ס"ל להרמב"ם דנאמר רק בשחט שתי פרות אדומות וכמ"ש בפ"ד ה"א שם ז"ל אין שוחטין ב' פרות אדומות כאחת וכו' ע"ש, ולפי זה אולי יש לומר דבאמת לפי שיטת הרמב"ם לא הוי זה כלל דין על השוחט שלא ישחוט עוד פרה עמה, אלא דהוי זה דין בסדר עשיית הפרה דאין שוחטין ב' פרות כאחת, וכן הוא מדויק קצת בלשון הרמב"ם דכתב סתם אין שוחטין ב' פרות וכו' (עיין בספרי דהגירסא אין עושין ב' פרות וכו' אולם בהגהות הגר"א שם מגיה אין שוחטין וכו' ע"ש) ומשמע דהוה זה דין בעשיית פרה שאין שוחטין ב' כאחת ואין זה שייך להשוחט דוקא, וי"ל דשייך זה אפילו בב' כהנים כיון דהדין לא נאמר על הכהן השוחט לשיטת הרמב"ם, אלא דהדין הוא בסדר עשיית הפרה שאין שוחטין שתיים כאחת א"כ שפיר שייך הך דינא גם בב' כהנים (עיין בסוטה ה. כאן בב' כהנים וע"ש בתוס' ד"ה אין משקין ובתוספתא דפרה וכו' אין שתי פרות נעשות כאחת וכו' וע"ש בתוס' ד"ה איכא בינייהו דכתבו דגם באשה שאינה סוטה אסור להעמידה אצלה והוכיחו זה מהא דגם חמור אסור להוציא עם הפרה ע"ש).

אוצר החכמה

ולפי זה אולי יש לומר דלפירוש רש"י ותוס' כיון דהדין נאמר על הכהן השוחט שלא יעשה עוד שחיטה בשעת שחיטתה ואפילו של בהמת חולין, ע"כ ס"ל דנאמר בזה גם דין של פסולות דבעשה עוד שחיטה גפסלת הפרה וכמו בעושה מלאכה, אבל לפמ"ש"כ בשיטת הרמב"ם דלא נאמר זה כלל על השוחט, אלא דיסוד הדין הוא בעשיית הפרה שאין עושין ושוחטין ב' פרות כאחת ושייך זה אפילו בב' כהנים ע"כ י"ל דס"ל להרמב"ם דלא נאמר בזה דין פסולות, אלא דהוי זה רק דין של לכתחילה דלא שייך שיפסול בשביל זה ומשום הכי כתב זה ברמב"ם בלשון לכתחילה וכמ"ש.

והנה ע"ש בכ"מ דכתב דהרמב"ם גבי נשחטה בהמה אחרת עמה לר"ג שתיהן כשרות וכו' ע"ש, הרי דמשמע דדין